

PŘÍRUČKA skečnoutuingu

→ ILLUSTROVANÝ průvodce ←
tvorbou VIZUÁLNÍCH POZNÁMEK

MIKE ROHDE
ilustrátor RESTARTU

ŘEKLI O KNIZE

.. ————— ..

„Zábavná a zapamatovatelná (stejně jako skečnouty). Tuto fakty naplněnou knížku duchovního otce skečnoutu bleskurychle přečtete. Obsahuje všechno, co vy i váš tým potřebujete vědět o kreativních, mnemotechnických i obchodních výhodách této geniální nové metody tvorby poznámek.“

— Jeffrey Zeldman, autor knihy *Tvorba webů podle standardů*

„Mike Rohde se zaměřil na tuhle originální, zábavnou a chytrou metodu tvorby poznámek a rozdělil ji do jednoduchých, jasných kroků.“

— Chris Guillebeau, autor *Startupu za paketel*

„Skečnouty jsou výborný způsob, jak zachytit to nejdůležitější z nějaké myšlenky tak, aby to korespondovalo s fungováním mozku. Nikdo vás to nenaučí lépe než Mike.“

— David Heinemeier Hansson, spoluautor knih *Restart* a *Práce na dálku*

„Příručka skečnoutu je informativní, praktická knížka vytvořená tak, aby rychle ukázala principy skečnoutování, které si můžete rovnou sami vyzkoušet. Mikův zábavný ilustrovaný styl vás povzbudí, abyste popadli pero a začali skečnoutit!“

— Nancy Duarteová, CEO Duarte, Inc., a autorka bestsellerů *Resonate* a *Slajdologie*

„Už se nikdy nebudete bát tvorby poznámek. Mike Rohde tuhle aktivitu demystifikuje a zpřístupňuje ji každému. Váš mozek mu později poděkuje.“

— Sunni Brownová, spoluautorka knihy *Gamestorming* a lídr *Doodle Revolution*

„Tato knížka vlastně ani není knížka. Je to sada nástrojů, která vám pomůže naučit se nové a lepší způsoby zaznamenávání a chápání informací. Je dokonale přizpůsobená tomu, jak váš mozek doopravdy funguje. Ať už jste student, učitel nebo obchodník, tato příručka má potenciál změnit způsob, jakým se učíte i jakým přemýšlíte.“

— Daniel Coyle, autor New York Times bestsellerů *Talent Code* a *Prodejte svůj talent*

„Dokonalý úvod do tvorby vizuálních poznámek a bezkonkurenčně nejužitečnější příručka, jakou jsem kdy v životě četl, tečka.“

— Josh Kaufman, autor knihy *The Personal MBA: Master the Art of Business*

PŘÍRUČKA SKEČNOUTINGU

Ilustrovaný průvodce tvorbou vizuálních poznámek

Mike Rohde

Překlad: Jan P. Martinek

Odpovědná redaktorka: Vendula Kůrková

Redakční spolupráce: Tomáš Baránek, Vít Šebor

Sazba: Radek Petřík

Obrázky a obálka: Mike Rohde

Překreslování obrázků a úprava fontů: Radek Petřík

Jazyková korektura: Vilém Kmuniček

E-kniha: Roman Kříž

Vydání první

Jan Melvil Publishing, 2015, 2021

melvil.cz

Authorized translation from the English language edition, entitled SKETCHNOTE HANDBOOK, THE: THE ILLUSTRATED GUIDE TO VISUAL NOTE TAKING, 1st Edition, 0321857815 by ROHDE, MIKE, published by Pearson Education, Inc, publishing as Peachpit Press, Copyright © 2013 by Michael D. Rohde. All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from Pearson Education, Inc. CZECH language edition published by JAN MELVIL PUBLISHING, S.R.O., Copyright © 2015.

Autorizovaný překlad z anglického originálu THE SKETCHNOTE HANDBOOK: THE ILLUSTRATED GUIDE TO VISUAL NOTE TAKING, I. vydání (0321857815) Michaela D. Rohdeho, vydaného nakladatelstvím Pearson Education, Inc, Peachpit Press, copyright © 2013 Michael D. Rohde. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této knihy nesmí být nijak použita či reprodukována bez písemného svolení, s výjimkou případů krátkých citací jakou součástí kritických článků a recenzí. V edici Žádná velká věda vydalo nakladatelství Jan Melvil Publishing v Brně roku 2015.

ZŘEKnutí SE ZODPOVĚDNOSTI

Informace obsažené v této knize berte tak, jak jsou, bez záruky. Během přípravy knihy bylo postupováno obezřetně, ale jak autor, tak nakladatelství Peachpit nejsou zodpovědní za žádnou osobu ani subjekt, pokud jde o jakoukoli ztrátu či škodu způsobenou nebo prohlášenou za způsobenou přímo či nepřímo instrukcemi obsaženými v této knize nebo počítačovým softwarem či hardwarovými produkty v ní popsány.

OCHRANNÉ ZNÁMKY

Řada názvů používaných výrobci a prodejci kvůli odlišení jejich produktů je chráněna ochrannými známkami. Pokud se v této knize vyskytují tato pojmenování a nakladatelství Peachpit si bylo vědomo nároku na ochrannou známku, názvy jsou uvedeny tak, jak požaduje vlastník této známky. Veškeré ostatní názvy produktů a služeb uvedené v této knize jsou redakčně upraveny tak, aby nedošlo k poškození společností ochranné známky vlastníků. Žádný podobný výskyt jakéhokoli obchodního názvu nemá za cíl propagovat uvedené produkty ani z nich jakkoli profitovat.

Chyby a připomínky: nelibisemi@melvil.cz

Pochvaly a recenze: melvil.cz/kniha-prirucka-skecnoutingu

ISBN 978-80-87270-84-4

*Pro Gail, Nathana, Linneu a Landona.
Děkuji vám za podporu na této dlouhé a náročné cestě.*

*To vy jste důvod, proč pracuji tak tvrdě, tvořím a dělím
se o své myšlenky.*

Mám vás rád.

PODĚKOVÁNÍ

PUSTIT SE DO TAKTO ROZSÁHLÉHO PROJEKTU je výbornou připomínkou toho, jak důležitá je pro mě má rodina, mí přátelé, kolegové a komunita. Jsem přesvědčený, že bez nich by *Příručka skečnoutu* nikdy nevznikla.

GAIL, ty jsi první a nejdůležitější člověk na tomhle seznamu. I v době, kdy jsi čekala dítě, jsi mi dodávala odvalu a podporovala mě během všech těch nocí a víkendů. Děkuji ti za to, že se mnou sdílela mou vizi. Miluju tě!

NATHANE, LINNEO A LANDONE, díky za podporu během vytváření této knížky. Coby váš táta doufám, že budete na mou práci hrdí.

VONE GLITSCHKO, tobě patří uznání za zažehnutí jiskry nápadu na tuto knížku tehdy během jídla v thajské restauraci v Portlandu. Díky, že jsi ve mě věřil a schválil mou knihu pouhých pár minut po oné večeři.

NIKKI MCDONALDOVÁ, ty jsi za mnou během psaní knížky stála od začátku až do konce. Díky za zvážení nápadu na ni, za její prosazení i za podporu během toho dlouhého a těžkého procesu. A především ti děkuji za to, že jsi mi pomohla vytvořit něco opravdu jedinečného.

ANNE MARIE WALKEROVÁ, byla jsi mi báječnou editorkou a vyprovokovala mě k vylepšení této knihy. Děkuji ti za to, že jsem zůstal nohama na zemi, i za to, že mé psaní vypadá nakonec tak dobře.

PEACHPITE, s tvým týmem je radost pracovat. Všichni jste profesionálové a skvěle se s vámi pracuje. Děkuji Nancy, Glennovi, Katerině, Mimi, Lupemu, Charlene, Amy, Erikovi, Liz a Jamesovi za to, že má první zkušenost s knihou byla skvělá.

DAVIDE FUGATE, díky za tvé odborné vedení během uzavírání smlouvy na knihu. Nemohl jsem si přát lepšího agenta.

DELVE WITH RINGTON, díky za vytvoření fontů z mého rukopisu. Tvé písmo mi ušetřilo spoustu dlouhých hodin kreslení každého písmenka ručně.

SPOLUPRACUJÍCÍ SKEČNOUČÁCI: Binaebi Akahová, Craightone Bermene, Boone Chew, Veronico Erbová, Jessico Eschová, Alexis Finchová, Michelle Georgeová, Evo-Lotto Lammová, Gerrene Lamsone, Matthewe Magaine, Timothy Reynolds, Francisi Rowland, Chrisi Shiptone, Paule Soupisete a Kyle Steede, vám děkuji za vaše příspěvky.

BRIANE ARTIKO, GABE WOLLENBURGOVÁ, STEPHENE MORKU, MARKU FAIBANKSI A CYNTHIE THOMASOVÁ, díky za vaši podporu během projektu.

JONE MUELLERE, díky za svolení, že mohu skečnouty z tvé prezentace použít coby klíčovou část knihy. Je pro mě ctí nazývat tě svým přítelem, oceňuji tvé rady během vytváření mé první knihy.

PŘÁTELÉ A KOLEGOVÉ, děkuji vám za vaše poznámky a připomínky k připravované knize. Je lepší i díky vaší pomoci.

KOMUNITO SKEČNOUČÁKŮ, díky za vaši podporu během posledních let. Jsem nadšený, když vidím, kam až komunita sahá a jak poroste, jakmile tahle kniha osloví nové čtenáře.

O AUTOROVÍ

Vášní MIKEA ROHDEHO jsou jednoduchá a využitelná designová řešení. Tahle vašeň, spolu s jeho celoživotním zvykem zapisovat si koncepty a postřehy pomocí náčrteků a čmáranic, ho inspirovala k vytvoření skečnoutu – praktického umění přeměňujícího jednoduché i složité myšlenky na kousky informací, které si lze snadno vybavit.

Mike se profesionálně zaměřuje na uživatelská rozhraní, uživatelskou zkušenost, vizuální design a design ikon pro mobilní a webové aplikace v Gomoll Research + Design v Milwaukee ve Wisconsinu.

Jako skečnouťák vytváří Mike naživo, v reálném čase, skečnouty akcí, meetingů a dalších setkání na nejrůznějších místech po celých Spojených státech.

Ve své praxi ilustrátora používá Mike svůj jedinečný styl kreslení tak, aby umocnil a vyjasnil myšlenky. Jeho práce se objevila i v Restartu a Práci na dálku, knižních bestsellerech Jasona Frieda a Davida Heinemeiera Hanssona, ve Startupu za pakatel, bestselleru Chrise Guillebeaua, a v knize Prodejte svůj talent od Daniela Coylea.

Komunita a sdílení jsou důležitými základními kameny Mikovy filozofie, jak dokazuje vytvoření Armády skečnouťáků (The Sketchnote Army), webové stránky věnované vyhledávání a představování skečnout a skečnouťáků z celého světa.

Mike také šíří své myšlenky, svůj tvůrčí proces a ukázky návrhů a ilustrací na své osobní stránce rohdesign.com – už od roku 2003.

Mike žije se svou ženou Gail a dětmi Nathanem, Linneou a Landonem kousek od Milwaukee. Je náruživým fanouškem amerického fotbalu a týmu Green Bay Packers.

Více o Mikovi se dozvíte na rohdesign.com.

OBSAH

1

CO JSOU TO SKEČNOUTY? 18

- Skečnouty se zrodily z frustrace!
- Jak vznikají skečnouty?
- Můžu i já vytvářet skečnouty?
- Myšlenky, nikoli umění!
- Krok za krokem

2

PROČ SKEČNOUTING? 42

- Skečnouting zapojuje celou mysl
- Skečnouting vytváří vizuální mapu
- Skečnouting zlepšuje vaši koncentraci
- Skečnouting využívá vizuální jazyk
- Skečnouting je pohoda
- Vytváření skečnout je dynamické a zábavné

3

POSLOUCHEJTE! 60

- Klíče k naslouchání
- Má metoda naslouchání
- Procvičujte svou schopnost naslouchat

4

PROCES SKEČNOUTINGU 72

- Proveďte průzkum
- Připravte si pomůcky
- Dorazte včas
- Vytvořte název
- Vytvořte skečnoutu
- Vyfoťte si to
- Naskenujte to, upravte a pošlete
- Anatomie skečnouty
- Skečnouta od začátku do konce

5 TYPY SKEČNOUT 100

- Styl plus přemýšlení
- Struktura, potom styl!
- Škála umění a struktury
- Šablony skečnout
 - Lineární
 - Paprskovitá
 - Vertikální
 - Stezka
 - Modulární
 - Mrakodrap
 - Popcorn
- Šablony jsou výchozí body

6 POSTUPY SKEČNOUTINGU, HIERARCHIE A PERSONALIZACE 138

- Skečnouting v reálném čase
- Dvoufázový skečnouting
 - Dvoufázový postup tužka–inkoust
 - Dvoufázový postup nahrubo–načisto
- Vytváření hierarchie
- Personalizace
 - Komentáře
 - Humor
 - Volovinky

7 TECHNIKY A DOVEDNOSTI SKEČNOUTINGU 162

- Dovednosti a techniky
- 5 základních prvků kreslení
- Cvičení: 5 základních prvků kreslení
- Kreslíme lidi
 - Cvičení: Kreslíme lidi
 - Kreslíme obličej
 - Cvičení: Kreslíme obličej
- Kreslíme písmo
 - Cvičení: Kreslíme písmo
- Krasopis
 - Kreslíme vizuální prvky
 - Vytvořte si vizuální knihovnu
 - Cvičení: Vizuální knihovna
 - Kreslíme metaforu
 - Nástroje skečnoutu
 - Sdílení skečnout

PŘEDMLUVA

BYLA ZIMA ROKU 2006 A JÁ UŽ NEMOHL DÁL.

Měl jsem toho dost. Po krk. Přísahal jsem, že si už v životě nezapišu poznámku verzatilkou nebo do obrovského notebooku, dokud nenajdu lepší způsob zaznamenávání poznámek.

Když o tom zpětně přemýšlím, nejsem si jistý, proč se pro mě zapisování poznámek stalo takovou zátěží. Na střední i na vysoké škole jsem rád myšlenky vyjadřoval vizuálně - nenásilně jsem ve svých zápisnicích kombinoval slova s obrázky, diagramy a typografií.

Někdy během dospívání a chození do práce jsem sešel z cesty. Uklidňující způsob zapisování vizuálních poznámek ustoupil fanaticky detailnímu, výhradně textovému pochodu smrti. Ironií osudu se ze mě stal velký zapisovač poznámek, který nesnášel... zapisování poznámek.

Řešením mého problému s poznámkami byl kapesní Moleskine bez linek, úhledně zastrčený v mé poličce s knihami. Koupil jsem ho v náhlém popudu pár měsíců předtím a zjistil, že jeho malá velikost, spolu s nesmazatelným perem, může být perfektní způsob, jak se postavit své víře v přehnaně podrobné zapisování poznámek.

V lednu 2007 jsem si Moleskine a pero vzal s sebou do Chicaga na konferenci, abych si vyzkoušel skečnouting. Můžu si zapisovat méně, zato lepších poznámek? Přidám-li k nim pár obrázků, získám zpět svou radost ze zapisování? Mohlo by zapisování poznámek být opět zábavné?

Odpovědí na tyhle otázky bylo hlasité Ano! Když jsem tvořil své první skečnouty, mohl jsem zpomalit a naslouchat velkým myšlenkám. Zamiloval jsem si ten nezvratný přerod v používání psacího pera. A co na tom bylo nejlepší, zapisování poznámek jsem si konečně zas užíval.

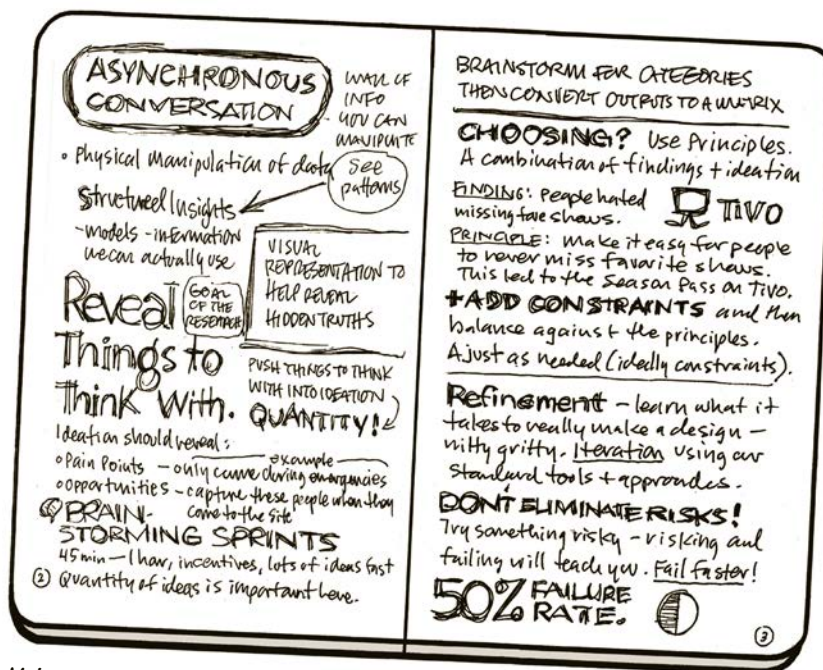
Počínaje tímhle převratným zážitkem jsem tvrdě pracoval na svém blogu, The Sketchnote Army, i na živých prezentacích a workshopech a šířil tak svou vášně

pro skečnouting. Působí mi velké potěšení mluvit o tom, proč skečnouting člověku umožňuje zapisovat si lepší poznámky; vysvětlovat, jak vytvářet skečnauty, a přesvědčovat lidi skečnouting si vyzkoušet. Tahle vášně pro skečnouting je to, co mě pohánělo, když jsem trávil stovky hodin psaním, ilustrováním a navrhováním téhle knížky. Přeji si, abyste si užívali zapisování poznámek tak jako já sám, a doufám, že než tahle knížka skončí, pustíte se do toho.

PRO KOHO JE TAHLE KNIHA?

Ať už věříte, že umíte nebo neumíte kreslit, jsem tu od toho, abych vám prozradil, že kdokoli, kdo umí zanechat stopy na papíru, může těžit z téhle knihy. Pro skečnouting je důležitější naslouchání a zachycování smysluplných myšlenek než to, jak dobře umíte kreslit.

Věřte mi, že skečnauty umíte vytvářet. V této knížce vám ukážu, jak kreslit jednoduché objekty, vytvářet vlastní písmo a jak používat další ručně kreslené prvky k tomu, abyste své myšlenky vyjádřili graficky. S trochou tréninku se naučíte skečnoutit, i kdybyste neuměli nakreslit rovnou čáru.

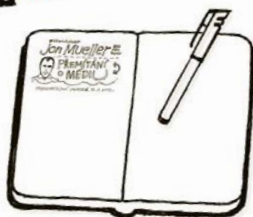

CO JE PŘÍRUČKA SKEČNOUTINGU?

Příručka skečnoutingu je jednoduchý, vizuální manuál, který vás naučí základním konceptům skečnoutingu, postupům a technikám – tak rychle, abyste mohli okamžitě sami skečnout vytvářet.

Každá stránka této knihy byla s láskou ručně skečnuta, aby vám předvedla, jak zábavné je učit se z poznámek, které obsahují stejnou měrou slova i obrázky. Raději než napsat spoustu slov o skečnoutingu a okecat to rozhodl jsem se provést vás jím (či snad naskečnout jej?). Takže jsem knihu koncipoval jako jednu dlouhou, zábavnou – a snad inspirující – ilustraci.

4 VYTVOŘENÍ HLAVIČKY

Hotová hlavička, jsem připraven.

Rád používám svůj iPhone k vyhledávání fotek řečníků na hlavičku.

JAKMILE SE UVELEBÍM NA MÍSTĚ, ověřím si téma a řečníkovo jméno, zkontroluji jeho pravopis a někdy na telefonu vyhledám fotku pro vytvoření vizuálně zajímavé hlavičky s řečníkem nebo tématem.

Hlavičku dokončím ještě před začátkem přednášky, abych se mohl soustředit na prezentaci a nekreslil úvodní obrázek zbrkle během jejího začátku.

5 SKEČNOUTA

Jakmile začne prezentace, poslouchám. V hlavě si třídím nápady, které slyším, a začnu své myšlenky zaznamenávat do skicáře v podobě skečnout.

Hotová skečnouta

6 FOTOGRAFIE

Jakmile skečnouty dokončím, vyfotím si je. Je to skvělý způsob, jak okamžitě sdílet své výtvořky pomocí sociálních médií. Fotky navíc slouží jako šikovná záloha vašich skečnout.

Rád si fotím každou stránku jako jednotlivý obrázek. Fotografie jedné stránky jsou detailnější a snadno je zobrazíte na mobilních zařízeních.

KOMUNITA SKEČNOUŤÁKŮ

Samozřejmě že nejsem jediný člověk na světě, který skečnouťuje. Uvádí mě v úžas a naplňuje energii, že po světě chodí pestrá paleta lidí, kteří vytvářejí a aktivně sdílejí své skečnouty. Líbí se mi smysl pro komunitu, který funguje kolem tohoto procesu. Získal jsem spoustu přátel díky sdílení a diskutování o skečnoutách online i na konferencích.

Přizval jsem patnáct z těchto přátel – předních skečnouťáků a skečnouťáček z celého světa – aby každý z nich pro tuhle knihu připravil dvoustránkovou skečnoutu, která poodhalí něco o tom, kdo jsou, jak se dostali ke skečnouťingu, a přidají jeden dva tipy pro lepší zapisování poznámek.

Doufám, že při prohlížení jejich prací na konci každé kapitoly si všimnete, že každý vidí svět odlišným způsobem. Každý jinak zpracovává informace a každý má vlastní, jedinečný styl – i proto je skečnouťing tak velká zábava! Neexistuje žádný správný nebo špatný způsob, jak na to.

Naučím vás základním principům skečnouťingu, ale skutečná radost se dostaví teprve poté, co začnete s vytvářením vlastních skečnout. Objevíte, jak může zapisování poznámek vybudit vaši kreativitu a jak se i ty nejnudnější schůze stanou něčím, na co se budete těšit.

PŘIPOJTE SE

Jak zjistíte v této knížce, dodám vám odvahu, abyste sdíleli vlastní skečnouty ve skupině The Sketchnote Handbook na Flickr (www.flickr.com/groups/thesketchnotehandbook). Hodlám se tam často vyskytovat a moc rád uvidím, že jste vizuální poznámky přijali za své.

Chcete-li si prohlédnout další mou práci nebo mě kontaktovat, učiňte tak na mé osobní stránce rohdesign.com nebo na Twitteru: twitter.com/rohdesign. Těším se, že mi dáte vědět, co si myslíte o knize i jak se posouvají vaše zkušenosti se skečnouťingem.

JE ČAS ZAČÍT. POPADNĚTE BLOK A PERO, POJĎME SI ZAPSAT PÁR POZNÁMEK!

POJĎME NATO!

KAPITOLA 1

Co jsou to SKEČNOUTY?

SKEČNOUTY JSOU BOHATÉ VIZUÁLNÍ
POZNÁMKY KOMBINUJÍCÍ RUČNĚ
PSANÉ ZÁPISKY, KRESBY, RUČNÍ
TYPOGRAFII, GEOMETRICKÉ ÚTVARY
A VIZUÁLNÍ PRVKY JAKO ŠIPKY,
RÁMEČKY A LINKY.

SKEČNOUTY SE ZRODILY

Z *frustrace*

BYL JSEM ZNECHUCENÝ přehnaně podrobnými textovými poznámkami, které jsem si zapisoval na konferencích a poradách. Tím, že jsem se urputně snažil zachytit každíčký detail v obrovských, linkovaných sešitech, rostl můj stres.

A co je horší, po dokončení poznámek jsem se k nim už nikdy nevrátil.

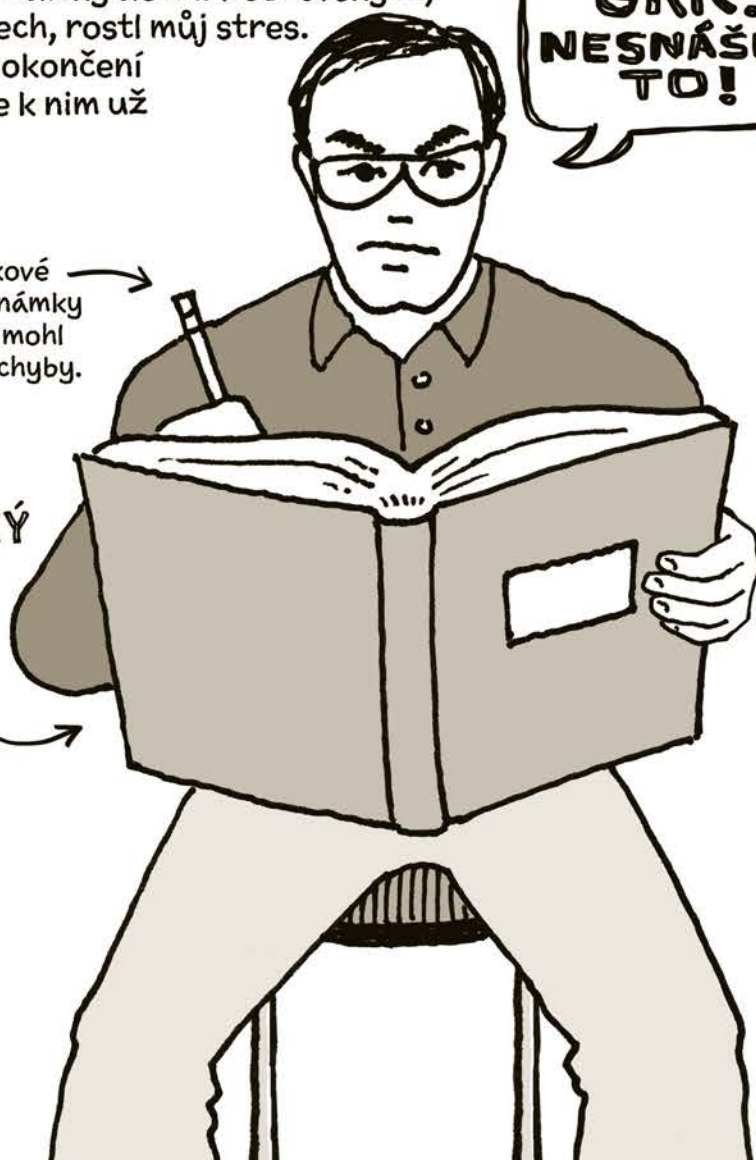
**GRR!
NESNÁŠÍM
TO!**

TUŽKA

Měl jsem z chyb takové obavy, že jsem poznámky psal tužkou, abych mohl vymazat případné chyby.

VELKÝ, LINKOVANÝ ZÁPISNÍK

Protože jsem se snažil zachytit každou prkotinu, potřeboval jsem na zapsání všech těch informací velké stránky.

Rozhodl jsem se

VZDÁT TO

— a —

ZKUSIT

něco

NOVÉHO.